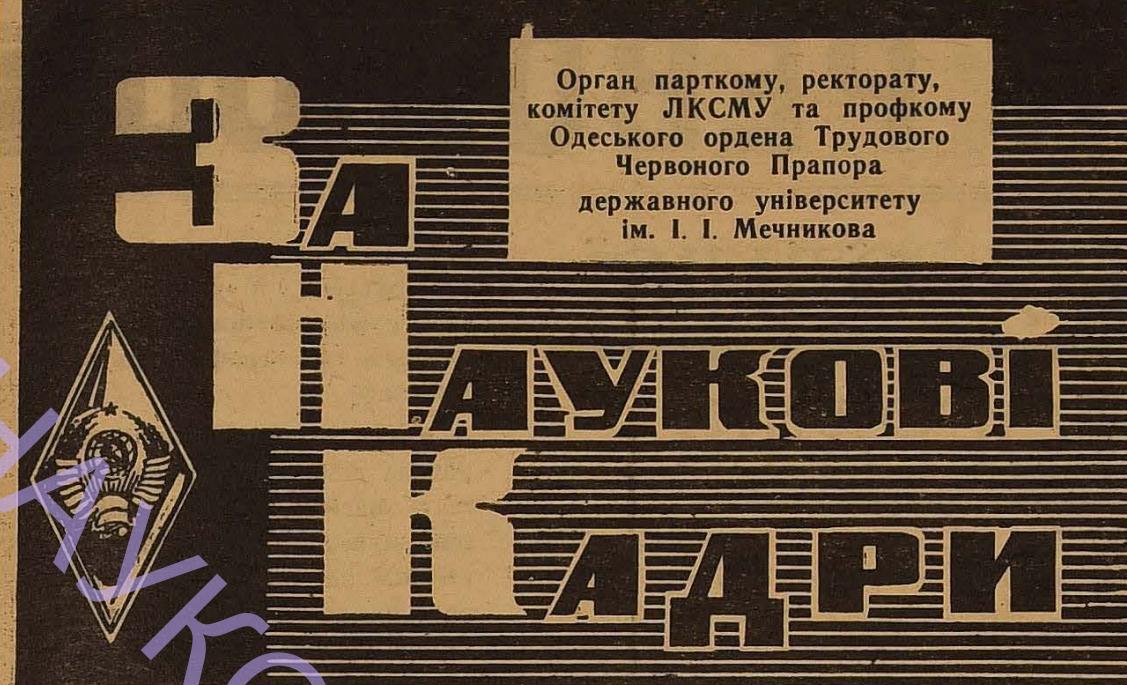

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ
XXXIV

№11 (922)
27 БЕРЕЗНЯ
1968 р.

Ціна 2 коп.

Завтра—минає 100 років

ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

Олексія Максимовича Горького—

великого гуманіста,

буревісника пролетарської революції,

основоположника радянської

літератури

Свій наш Горький 1968

РОДОНАЧАЛЬНИК
радянської літера-
тури М. Горький великий
як геніальний художник
слова і як самовіданний
бурсець за щастя людства,
за здійснення ідеалів ко-
мунизму.

Епоха величезних рево-
люційних потрясінь ви-
значила життєвий шлях
письменника - громадяни-
на. Горький бачив перші
кроки робітничого руху,
був свідком і сучасником
трьох російських револю-
цій. Ця епоха боротьби і
перемог народу стала про-
відною темою горьківської
творчості, яка різноманіт-
но відбила загибель ро-
сійського капіталізму під
натиском революційних
сил.

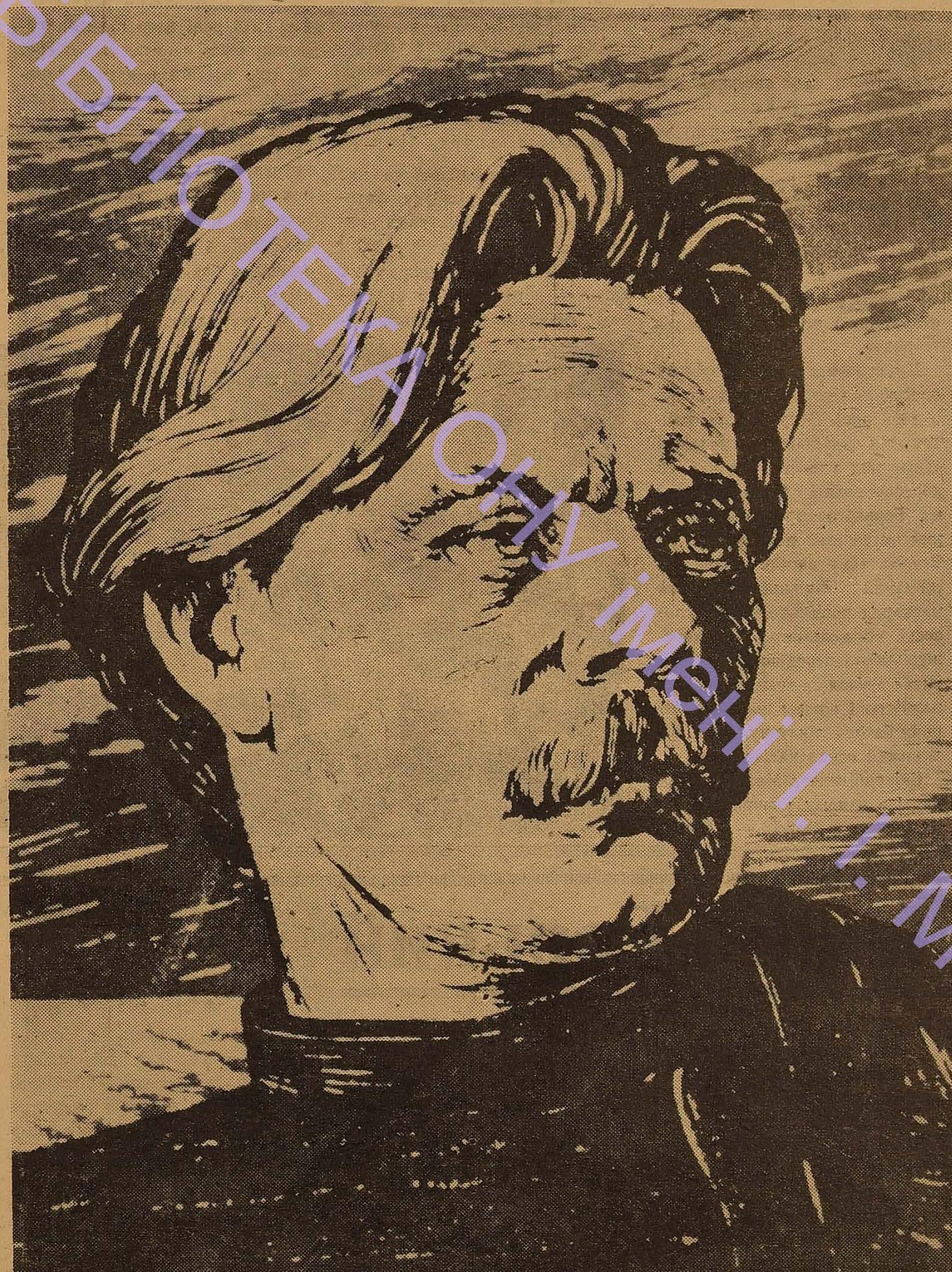
Величність та світове
значення понад 40-річної
творчої роботи М. Горького
полягає в тому, що вона
стала художньою істо-
рією розвитку суспільних
 сил Росії за декілька де-
сятиліть, історією наро-
дження і творення нового
суспільства та його куль-
тури.

Пафосом революційних
ідей просякнуті дожовтні-
ві твори Горького, найви-
доміший з яких роман
«Маті» сприйнято було
як поему про нових геройв
історії. М. Горький пер-
ший у виразних образах
робітників-борців спові-
тив світові про прихід ге-
роя — творця історії.

Горький дав твори, які
розвивають величезні
творчі сили народу, які
показують ріст свідомості
мас, деградацію реакцій-
них класів, розпад лібе-
ральної буржуазії і які
стверджують майбутню
перемогу революції.

В книжках післяжовт-
невих років він прославив
радянську людину, госпо-
даря своєї долі, перетво-
рювача світу.

Життя М. Горького ося-
вала особиста дружба з
В. І. Леніним, який гаряче
любив його, допомагав
ідейному і творчому росту
письменника. Ленін бачив
в Горькому «величезний
художній талант» і «най-
крупнішого представника
пролетарського мистец-

тва», який «міцно зв'язав
себе своїми великими ху-
дожніми творами з робіт-
ничим рухом Росії і всьо-
го світу».

Ставши на початку на-
шого століття головною
фігурою демократичного
табору літератури, Мак-
сим Горький виявився
основоположником літе-
ратури соціалістичного
реалізму. Він був органі-
затором літературних сил,
вимогливим наставником
і керівником радянських

письменників. Творчість
Горького, його виступи з
питань естетики, партій-
ності мистецтва сильно
еплінули на становлення
радянської та світової
прогресивної літератури.

Ім'я Горького — гро-
мадського діяча — відоме
всюдому світові як ім'я ве-
личезного гуманіста, чий
голос на захист миру лу-

нає і понині. «Безсмертн-
ий поет, чиї песні — трепет
серца его народа», — вва-
жав М. Горький.

Художник і громадя-
нин, Горький і сьогодні
допомагає нам в боротьбі
за виховання кращих ріс-
характеру будівника но-
вого суспільства, в роз-
критті «культури» капіта-
лізму.

«ГОРЬКИЙ — ВЕЛИЧЕЗНИЙ ХУДОЖНІЙ
ТАЛАНТ, ЯКИЙ ДАВ І ДАСТЬ БАГАТО КОРИС-
ТИ ВСЕСВІТНЬОМУ ПРОЛЕТАРСЬКОМУ РУ-
ХОВІ!».

В. І. ЛЕНІН.

В ЦІ ДНІ

КАФЕДРА історії російської
літератури разом з Оде-
ським відділенням товариства
«Знання» і творчими організаціями
міста в ці дні проводять велику
роботу у зв'язку з 100-річчям від
дня народження великого радянського
письменника Максима Горького.

Форми роботи різноманітні. Це—
цикли лекцій-концертів (цикл «Ве-
ликій художник нової епохи» в
Центральному лекторії міста), тема-
тичні вечори на підприємствах і
у вузах, «Горьківські читання» на
філологічному факультеті, публі-
кація повідомлень, статей, посіб-
ників, наукові конференції.

На кожному факультеті універ-
ситету для студентів були прочи-
тані доповіді про великого проле-
тарського письменника. Група на-
ших викладачів—доценти П. Збан-
дусе, Д. Кондратьєва, Л. Чепур-
нова, кандидат філологічних наук
Л. Бурчак вже прочитали декілька
лекцій і в інших вузах Одеси. Зу-
стрічались викладачі університету —
доценти Л. Берловська, Л. Че-
пурнова, З. Запорожець, студент
філологічного факультету В. Бар-
суківський з робітниками підпри-
ємств міста.

Нешодівно відбулась науково-
теоретична конференція, присвяче-
на ювіляру, в стінах бібліотеки
імені М. Горького. Участь в кон-
ференції викладачів філологічного
факультету викликала глибоку по-
дяку присутніх, серед яких були
як постійні читачі бібліотеки, так
і ті, хто пришов почути слово
про улюблений письменник.

Конференцію відкрив директор
бібліотеки заслужений працівник
культури УРСР І. Мазуренко. До
виступаючих з інформацієм та
доповідями доцентів університету
Л. Чепурнова, І. Дузя, Д. Конд-
ратьєвої, мистецтвознавця Л. Но-
воселицької, головного бібліографа
бібліотеки Н. Касько приєдна-
лись читачі Т. Петріна та А. Ко-
зинець. Останній зустрічався з
М. Горким на Капрі.

Цікавим було повідомлення го-
ста з Києва, друга і соратника
видатного педагога А. Макаренка
— П. Колеси. Він познайомився
з М. Горким тоді, коли великий
письменник приїхав на зустріч з
вихованцями Куряжа.

На закінчення було дано кон-
церт творчим колективом консер-
ваторії і акторами російського
драматичного театру.

1868

БУРЕВІСНИК РЕВОЛЮЦІЇ

ВІХИ ЙОГО
ЖИТТЯ

● Максим Горький (Олексій Максимович Пешков) народився 16(28) березня 1868 року в Нижньому Новгороді в сім'ї майстрового - червонодеревника.

● В 80-ті роки в Казані Горький вийшов до народового гуртка, розпочав пропагандистську роботу. В 1889 році був заарештований і з того часу перебував під наглядом поліції.

● Вперше в пресі письменник виступив з оповіданням «Макар Чудра» (1892 р.) під псевдонімом «М. Горький».

● 1898 рік — знаменний в житті Горького: вийшло два томи його «Нарисів і оповідань». Успіх — небувалий.

● В 1901—1902 роках Горький вів революційну агітацію в Нижньому Новгороді. Був арештований і висланий.

● В 1902 році М. Горького було обрано почесним академіком, але за розпорядженням Миколи II ці вибори були оголошені недійсними.

● 27 листопада 1905 року відбулась перша зустріч В. І. Леніна та М. Горького, що поклали початок їх багаторічній дружбі.

● В травні 1907 року Горький був присутнім на V з'їзді партії, де за захопленням слідкував за боротьбою Леніна і торжеством його ідей.

● В зв'язку з 40-річчям творчої діяльності в 1932 році М. Горький був нагороджений орденом Леніна.

● 17 серпня 1934 року під головуванням Горького відкрився I Всесоюзний з'їзд радянських письменників.

● М. Горький обирається членом ЦВК СРСР, депутатом Московської Ради.

● Горький помер 18 червня 1936 року. Його поховано на Червоній площі в Москві.

● За відомостями Всесоюзної книжкової палати на 1 липня 1967 року твори Горького видавались в СРСР 2691 раз загальним тиражем 107 653 екземплярів на 83 мовах.

В ЛИПНІ 1891 року, в період своїх мандрівок по Русі, Максим Горький прийшов з Аккермана до Одеси. Тут він прожив недовго, 2—3 тижні. Але цього виявилось досить, щоб на все життя встановити зв'язок з приморським південним містом, його людьми.

Дні, прожиті письменником в Одесі, були важкими й гіркими. Рано-вранці він пристроювався до довгої черги людей, які за безцінь пропонували свою працю судновласникам. Весь довгий, жаркий день він розвантажував і навантажував судна в порту. Ночував в «баржані» — нічліжці одеської гавані (нині тут розташований портклуб). «Копоть каганца, махорочний дым спирал дыхание, слепил глаза, — згадує про життя-буття того часу одеський вантажник тов. Пержан. — Каторжный труд сильно изнурял Горького. Однако он помогал писать письма родным и близким, помогал добрым советом, теплым словом. Его любили за слова искренние и волнующие, им гордились, Максимичем. А по ночам у каганца он долго и старательно что-то вписывал в тетрадь».

Друкуватися на сторінках одеських газет Горький почав в 1896 році. З травня по жовтень він надіслав до редакції «Одесских новостей» понад 60 кореспонденцій. Очима Максима Горького передовий одеський читач зміг подивитись на Всеросійську виставку, цей величезний Нижньо-городський маскарад російської промисловості. З допомогою Горького-журналіста передовий одеський читач вчився за зовнішньою парандією і шиком цього маскараду бачити гнилину, бруд, хижацький оскал капіталіста.

Співробітничав Максим Горький і в одному з журналів, що видавався в Одесі, — «Жизнь

ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ
ФОТОГРАФІЇ

Юга». Тут вперше побачили світ горьківські оповідання і нариси «В степу», «Ванька Ма-зін», «Зазублина».

З Одесою, її людьми Горького зв'язували сотні живих ниточок. Одну з них вдалося виявити зовсім недавно. 1 березня цього року на сторінках газети «Знамя коммунизма» була опублікова рідкісна фотографія, що зафіксувала зустріч на Капрі (Італія) великого пролетарського письменника (на фото — зліва) з відомим революціонером, одесигом Всеволодом Володимировичем Лебединцевим. Один штрих біографії В. В. Лебединцева спонукає нас відтворити цю рідкісну фотографію і в нашій газеті: наприкінці 90-х — початку 900-х років Всеволод Лебединцев (на фото — в центрі) був студентом фізико-математичного фа-

культути Новоросійського (Одеського) університету. Його студентська наукова робота — «Порівняння способів визначення яскравості небесних світил» була удостоєна золотої медалі.

Учасника студентських заворушень початку 900-х років, Всеволода Лебединцева було виключено з університету. Однак, це не згасило його інтересу до назріваючої революції. і в 1905 році його кімната петретворилася в склад вибухівки. В його міській квартирі ховався потьомкінець К. Фельдман, а Одеська обсерваторія, співробітником якої він став, перетворилася на один з явочних центрів революційної Одеси.

Після поразки грудневого повстання 1905 року, В. В. Лебединцев був змушений емігрувати до Італії, де жив під ім'ям журналіста Mario Kаль-

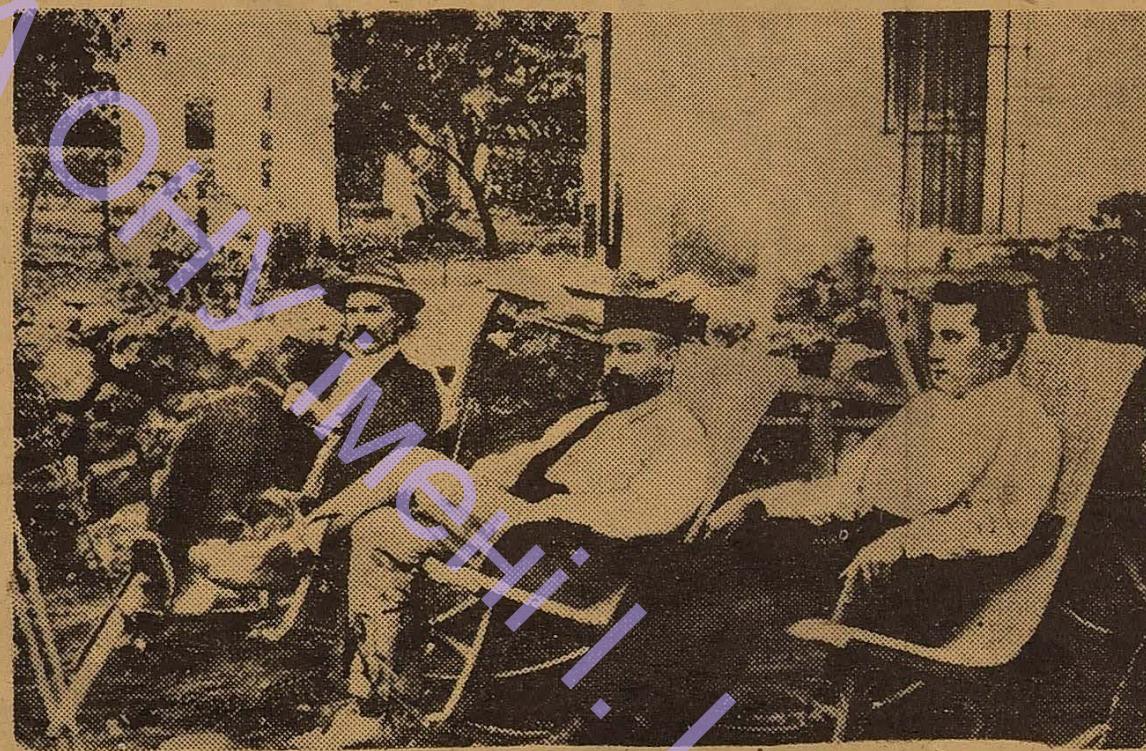
віно. Тут, на Капрі і відбулась його зустріч з Максимом Горьким, в пам'ять про яку і була зроблена фотографія, що публікується.

Життя Всеволода Володимира Лебединцева завершилось трагічно. В 1907 році він повернувся до Росії, щоб помститися за тисячі загублених царськими катами робітників, героям першої російської революції. В лютому 1908 року його самого було страчено за організацію нападу на міністра юстиції Щегловітова.

Двадцятисімірічний В. Лебединцев — вчений, літератор, перекладач, музикант, який загинув в боротьбі з самодержавством, — став прототипом Вернера — героя «Оповідання про сім повішених» Леоніда Андреєва.

Остання зустріч Максима Горького з Одесою та одеситами відбулась 17 травня 1933 року, коли письменник повертається на теплоході «Жан Жорес» з Італії на Батьківщину. Зустріч коротка, хвилююча, незабутня...

В. ФАБІАНСЬКА,

Рідкісна фотографія, що зафіксувала зустріч на Капрі (Італія) Максима Горького з революціонером-одесигом В. В. Лебединцевим.

Ленін і Горький

ТВОРЧІСТЬ Горького складалася в епоху пролетарської революції, обумовлювалася ідеями Комуністичної партії. Він міцно «зв'язав себе своїми художніми творами з робітничим рухом Росії і всього світу» (В. І. Ленін).

Напередодні першої російської революції кліч Горького «Безумству храбрих поем мы песню» пролунав гімном подвигу, боротьби. У заклику Буревісника — «Пусть сильнее грянет буря! — відтутся розмах подій революції, що насувалась.

В 90-ті роки Горький сходить з більшовиками: «Подлинну революційну почутість я почувствовал именно в большевиках, в статьях Ленина, в речах и работе интеллигентов, которые шли за ним...».

В листопаді 1905 року при осібистій зустрічі з В. І. Леніним Горький ще більше переконується в тому, що обраний шлях — правильний. Людина партії, Горький

активно виконував її бойові завдання. Коли розгорнулось грудневе збройне повстання, Горький разом з робітниками був на московських барикадах, на його квартильні зберігалася зброя.

За рішенням партії Горький в 1906 році іде за кордон. В Гельсінфорсі він зустрівся з В. І. Леніним. Зустрічі на Лондонському з'їзді партії, на Капрі, в Парижі, в Москві, в Горках зближували вождя пролетаріату і великого художника. Ідейна близькість росла з роками, відшліфувалася в дружбу, взаємне збагачення. В особі В. І. Леніна Горький вбачав яскраве втілення духовної краси, синтез розуму і волі, неприборканої енергії і високої людяності, зразок Людини з великої букви.

У різноманітній галерії художніх типів, створених Горьким, великим відкриттям став образ людини партії, процес її формування. У першому в сміливій літературі образ

робітника-революціонера Нила з більшовицької партійності. в п'єсі «Міщани» Горький висловив віру в здатність робітничого класу перебудувати суспільство, звільнити себе і людство від рабства.

Горький відобразив в романі «Маті», в п'єсі «Вороги» світове значення російської революції. Ленін назвав «Маті» «своєчасною» книгою, яка воїтину стала підручником життя і боротьби для світового пролетаріату. В. І. Ленін цінував і спрямовував талант Горького. Він цікавився всім, що публікувалось письменником, багато художніх образів з його творів включав в свої статті і промови, розкривав їх життєвий зміст і революційну спрямованість. Він вводив Горького в гущу партійної боротьби, в політичне життя Росії, заохочував його брати участь в партійній пресі, радів кожній вдачі художника.

Ленін був «суорім вчителем і турботливим другом» для Горького, критикував його як соратника, однодумця, завжди вірив в його розум, тактовність, в життєвий досвід. І з допомогою Леніна художник зміцнювався на позиціях

Основоположник соціалістичного реалізму і перший класик радянської літератури, С. М. Горький все життя і творчість присвятив торжеству ленінської ідеї, розкріпачення творчих сил людства: «Все — в чоловіку, все для чоловека!» До художнього вирішення цієї ідеї Горький йшов через образи Сокола і Буревісника, Данко і Павла Власова, Степана Кутузова і Рябініна.

Образ генія революції, творчість партії, глави радянської держави і чудову Людину, людину з великої букви Горький створює в нарисі «В. І. Ленін». Правдиво і любовно він малює портрет Ілліча: «Коренастий, плотний, с черепом Сократа», на монгольського типу обличчі «ласково поблескивають університетські живі очі», вони «иронически улыбаются», «сверкають гневом». У Леніна «скупой, но сильный жест», мова його «скуча словами, обильна мыслью». Ленін «прост как правда». «Этот — наш!» — говорили про нього робітники. Він для них — друг і товариш. Силу людської чарівності Леніна

ВЕЛИКИЙ МИТЕЦЬ ЕПОХИ 1968

ПІД ЙОГО ВПЛИВОМ

ВИКЛАДАЧ нашого університету Л. Слюсар працює над кандидатською дисертацією, присвяченою питанню становлення радянської поезії 20-х років. Стаття, що друкується, частиною цієї роботи.

РОБІТНИЧА поезія зародилася ще в минулому сторіччі, але вперше пролетарські поети виступили цілим загоном, а не як розрізнені одиночки, напередодні світової війни, коли в Росії наростало революційне піднесення. В «Правдех» інших партійних виданнях друкувались тоді Дем'ян Бідний, Бердников, Гастев, Герасимов, Кирилов, Маширов, Самобитник, Обрадович, Поморський, Садоф'єв, Філіпченко...

Іх організатором і вихованцем був М. Горький, який надавав виключного значення творчості трудящих. В передмові до підготовленого ним «Збірнику пролетарських письменників» (1914) він рекомендував цю книгу як красномовне свідчення росту «інтелектуальних сил пролетаріату».

В перші роки революції робітничі поети не зуміли оцінити новаторство свого великого сучасника як майстра соціалістичного реалізму. Вони перебували під впливом його ранніх романтических творів.

Багато шкоди робітничим поетам принесли керівники Пролеткульту, які намагалися ізолювати їх студії від громадсько-політичного життя країни. Пролеткультівська критика всіляко приижувала роль М. Горького в літературі.

Відкидаючи ці помилкові настанови, робітничі поети пішли з Пролеткульту і створили власну письменницьку організацію —

ВАПП (Всеросійська асоціація пролетарських письменників). Характерно, що почесним головою Надзвичайного з'їзду, який відбувся в жовтні 1920 року, разом з В. І. Леніним і А. В. Луначарським було обрано і М. Горького.

В 1920—1922 pp. фактичним

Горький бачить в поєданні чудової сили волі і вражаюче м'якому ставленні до людей, в гуманістичній суті ленінського героїзму, в оптимізмі Леніна-матеріаліста, в його скромності, цілеспрямованості його розуму і енергії.

Ленін — особа незвичайно багатогранна, неповторна індивідуальність. Ленін — той ідеал, до якого крокує все життя Горький-художник. Друг і соратник Леніна, Горький з любов'ю згадував про нього. Вони разом створювали естетику революції, «естетику справедливості», як говорив Горький. Вони однаково оцінювали потенціальну силу Росії — виключну талановитість народу, вони безмежно любили Батьківщину.

Революційні гуманісти В. І. Ленін і М. Горький разом боролися за здійснення високих ідеалів людства. Вони були однодумцями, які стояли біля колиски нового світу і нової людини, боролися за людину комуністичного світозрозуміння. Мистецтво і література поставили їх поруч, і так поруч вони залишаються в пам'яті покоління.

Доцент Л. ЧЕПУРНОВА.

ФОТО 1920 р.

ВІН НАЛЕЖИТЬ ВСЬОМУ СВІТОВІ

«Така людина, як Горький, належить всьому світові...»

Анатоль ФРАНС.

Горький — «це овід, який жалить людські совісті, що заснули, пробуджує їх, щоб кинути їх на битву в ім'я людства».

Джек ЛОНДОН.

«Горький належить не тільки своїй країні. Він був улюбленим поетом міжнародного пролетаріату».

Джозеф ФІРМАН.

«Максим Горький був не тільки основоположником пролетарського гуманізму. В історії світової літератури він перший, хто втілив цей гуманізм в життя».

Йоганес БЕХЕР.

«Герої Горького несли в собі революцію».

Б. ШОУ.

«Я бачу в Максимі Горькому першого пролетарського письменника, великого поета, сміливого правопровісника революції».

Бернгард КЕЛЛЕРМАН.

«Він був справжнім пролетарським письменником. Життя Горького і його робота мають світове значення».

Ерскін КОЛДУЕЛЛ.

«Горький перш за все людина величезного духовного розмаху, гігант, який викликає схиляння і любов. Були великі письменники, але ніколи не було такої людини, яка включала б, як Горький, в свої безсмертні твори долі мільйонів робітників і селян».

Ептон СІНКЛЕР.

«Його твори залишаються чे�перевершеним шедевром».

Герберт УЕЛЛС.

В Будинку вчених в 1962 році відбувалася наукова конференція, присвячена творчості О. М. Горького. В роботі цієї конференції взяла участь Катерина Павлівна Пешкова.

На знімку: К. П. ПЕШКОВА бесідує з учасниками конференції.

СТУДЕНТИ ЧИТАЮТЬ ГОРЬКОГО

В СТУДЕНТСЬКІЙ бібліотеці поліції стелажів, на яких розміщуються багатотомні видання Горького, сьогодні пустують. Даремно ви будете питати в бібліотекарів «Життя Кліма Самгіна» чи «Міщани».

Великий інтерес до творчості Горького виявляють, перш за все, філологи. Особливо багато книжок Горького записано в абонементах студентів-філологів IV та V курсів. Майже в кожному з них — збірники статей Горького, його драматургія, нариси, листування з друзями. Це свідчить про глибоке вивчення студентами горьківської спадщини.

Багато студентів-заочників заздалегідь придбали горьківську літературу з шкільної програми. Вони відібрали добре ілюстровані видання роману «Маті», «Діло Артамонових», ранні романтичні твори. Це допомагає їм проводити в школах цікаві бесіди і конференції, присвячені сторіччю від дня народження О. М. Горького.

Дніами література про Горького була видана студентами хімічного факультету Місіюре, який готове для своїх однокурсників доповідь про великого письменника.

До горьківського ювілею багато видавництв випускають в світ твори Горького. Скорі нові видання Горького з'являються і на наших полицях.

Але скільки б не перевидавалось книг О. М. Горького, їх завжди не вистачатиме. З неослабним інтересом та захопленням студенти читають Горького...

Л. АНТОНОВА, Т. ТАРАСЕНКО.

А якож багаторічна дружба з'являється Горького з Коцюбинським, що тривала у Олексія Максимовича на острові Капрі. Скільки політичних і літературно-мистецьких питань обговорюються під час цих зустрічей, яке жживе листування підтримувалось між письменниками, коли Коцюбинський вертався додому, в Чернігів. Зустрічі з Горьким мали велике значення на настроювання

ДРУГ УКРАЇНИ

Коцюбинського «на героїчний лад», для написання другої частини «Фата моргана». А не так давно доведено, що саме гостюючи в Горького на Капрі, Коцюбинський познайомився тут з Володимиром Іллічем Леніним, який приїздив в цей час до Горького.

Любов і повагу українського народу до Горького чи не найпознаніше висловив Іван Франко, коли Горький після січневих подій 1905 року був ув'язнений у Петропавловській фортеці. Франко через пресу протестував проти нового злонечу царського уряду й простягав крізь тюремні двері руки дружби пролетарському письменнику.

Складовою частиною цього захоплено-дружнього ставлення всієї прогресивної української культури до Горького були зв'язки з ним українського театру.

Перебуваючи в селі Мануйлівці на Полтавщині, Горький читав селянам «Кобзаря» і брав участь у виставах місцевого аматорського театру, зокрема грав роль Націєвського в «Суеті» Карпенка-Карого.

На протязі кількох десятиріч царські власті забороняли українському театрові виставляти пе рекладні, зокрема російські п'єси. Революція 1905 року скасувала в числі інших заборон, які тяжіли над українським театром, і цю заборону. Стало можливим покликати п'єси Горького на українські сцені. Почин був виявлений в театральній «провінції». Здійснив постановку «На дні» Гнат Петрович Юра, молодий тоді театральний діяч, здійснив під впливом вистав МХАТу, захопленим глядачем якого він був.

Першим після революції показав п'єсу Горького на українській сцені Івана Франка, який організувався у Вінниці в 1920 р. — знов таїкож у постановці Гната Юри.

Вистава Франківців відкрила нову сторінку української театральної горькіанії. На сценах театрів нашої республіки були показані п'єси «На дні», «Міщани», «Вороги», «Дачники», «Літі соня», «Егор Буличов та інші».

Якраз увечорі того дня, коли в травні 1933 року Горький через Одесу приїхав до Радянського Союзу, Одеський театр Революції показав вперше українською мовою «Егора Буличова та інші».

Найтіншими в радянський час були зв'язки Горького з видатними українськими письменниками нашого часу: Тичиною, Корнійчуком, Микитенком, Іваном Ле, Панчичем.

Творче взаємозбагачення — характерне для нашого багатонаціонального радянського мистецтва. Шедро черпає воно із багатою горьківською криницею — криницею чистої, живої води.

А. НЕДЗВІДСЬКИЙ, завідувач кафедри української літератури.

ГОРЬКИЙ У ПОЛЬЩІ

А ВТОР цієї статті два роки працювала у Польщі в Лодзинському університеті на відділенні російської філології. В роботі аспірантського семінару, яким вона керувала, велике місце посідало вивчення творчості Горького. Ця стаття написана на матеріалі польської критики, присвяченої Горькому.

С ТОРІЧЧЯ О. М. Горького — основоположника соціалістичного реалізму, яке ми святкуємо в цій березневій дні, — свято світової культури. Ось чому на всіх мовах світу лунає з новою силою це вісмі зійоме й дороге ім'я.

В Польщі слава Горького прийшла перш, ніж пролунали його твори на польській мові. Уже в 1890 році в статті, присвяченої огляду новітньої літератури, Горький був виділений і відрекомендованний як «першорозрядний новеліст».

Через рік — в 1900 році з'явилась перша переклади Горького польською мовою, а в 1903 р. почало виходити в Польщі перше зібрання його творів.

Нікого з російських письменників не приймали в Польщі так, як було прийнято Горького. Польська літературознавча думка зразу стала перед питанням — в чому сила феноменального голосу, що йде з Росії.

Якщо йти по лінії визначення провідних оцінок, даних польською критикою, то треба відзначити, що в основі своїй Горького зрозуміли і оцінили саме як художника-новатора, який зумів розкрити нові аспекти життя, показати небачених раніше героїв.

Лео Бельмонт, один з перших критиків Горького в Польщі, оцінив його як письменника, який звернув свій погляд на людей найнижчих соціальних прошарків, підкресливши в них благородство і духовну красу. М. Горький, писав критик, хоче сучасному поколінню «наповнити жили вогнем», він не вдається в силі, що бореться за нове в житті.

В міру розвитку творчої діяльності Горького і формування тих ідейно-естетичних принципів, які вели великого пролетарського письменника до мистецтва соціалістичної епохи, літературно-критична думка в Польщі поповнювалась новими спостереженнями, забагачу-

валась саме тими висновками, які по-новому розкривали творчість Горького.

До середини десятих років Горький вже був знайомий глядачам і читачам в Польщі як автор п'єс «На дні», «Міщани», а в 1908 році на польську мову були вперше перекладені фрагменти роману «Маті». Через два роки з'явилася

книга польського літературного критика Владислава Яблоновського з дуже характерною назвою «Навколо сфінкса», в якій автор, характеризуючи Горького, писав, що поява Горького повинна відзначити епоху з тієї точки зору, що він, виступає в російській літературі від імені пролетаріату, який на повний голос заявив про свої права на щастя.

Дореволюційна польська критика, при наявності ряду спірних положень, зуміла зі всією точністю побачити в Горькому Буревісника революції, натхненого співця свободи, який саме цим привернув увагу не тільки російських, але й зарубіжних читачів.

Читачі сучасної Польської Народної Республіки широко шанують пам'ять про великого пролетарського письменника-художника нової історичної епохи.

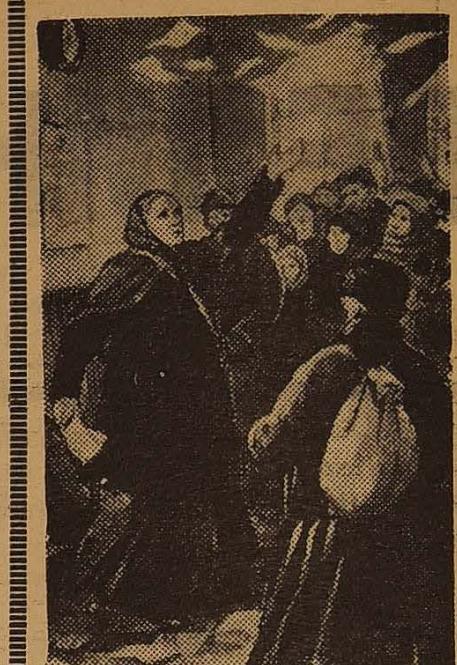
Останнім часом з'явилось багато перекладів різних творів Максима Горького. В 50-ті роки виходило

десятивтомне зібрання його творів. В пропаганді творів М. Горького брали участь також видні представники польської літератури, як письменник-революціонер Люціан Рудницький, прославлена письменниця Польщі Марія Домбровська та відомий далеко за межами своєї Батьківщини поет Юліан Тувім.

Горький в Польщі — це проблема багатогранна в своїй суті. Письменник, так сердечно прийнятий польськими читачами і літературною громадськістю, не міг залишитись за гранями розвитку польської літератури, формування її творчого методу.

Що стосується самого Горького, то наш письменник цікавився життям поляків, збирав літературу, яка відбивала історію, літературу і побут країни, дружив з видатними представниками польської культури (С. Жіромським більш всього), мріяв про широкий переклад польської літератури російською мовою. «Схиляюсь перед народом польським, — писав Горький Вільгельму Фельдману, польському критику і перекладачеві, — невтомному в його великій боротьбі за свободу, гаряче люблю польську літературу і був би безмежно радий познайомити російський народ з духовним життям його братів по крові».

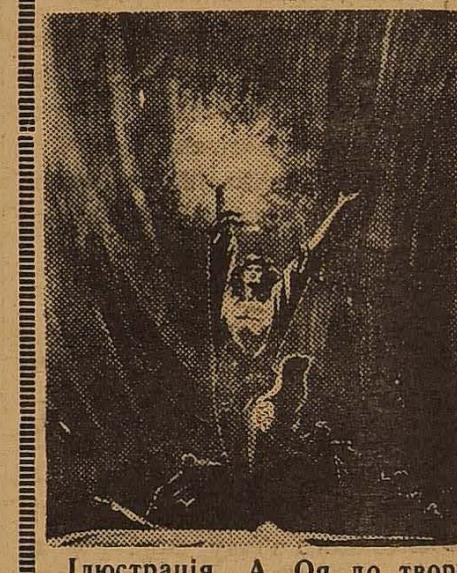
Доцент Л. БЕРЛОВСЬКА.

Ілюстрація Кукринікс до твору С. М. Горького «Маті».

Ілюстрація Б. Дехтерева до твору О. М. Горького «Страсти мордасті».

Ілюстрація А. Оя до твору О. М. Горького «Старуха Изергиль».

НОВІ КНИГИ

Фонди наукової бібліотеки поповнилися новими книжками українських письменників.

Роман Леоніда Куличенка «Педрігроз» розповідає про те, що відбулося в причорноморських степах в грозове літо 1917 року.

В центрі повісті Семена Журавовича «Нам тоді було по двадцять» — герой і люди 30-х років Василі Козаченко в повісті «Близька» розповідає про трагічну історію однієї з невеликих підпільніх комсомольських організацій, що діяли на окупованій території в роки Вітчизняної війни. Повість нагороджена премією імені Миколи Островського.

Постійна тема творчості Якова Баша — тема творчої праці — по-новому висвітлюється в його романі «На крутій дорозі», що є продовженням роману «Надія».

Почуття і мрії сучасників передані в книгах Євгена Гущалі «Поздній гром», Сергія Мушника «Повіті північної прохідної».

В книзі «Сонячні тони» зібрано спогади про видатного українського радянського письменника Івана Микитенка.

Знайомтеся з новинами української літератури.

Є. САВЕЛЬЄВА.

ОСТАННІЙ ДЗВОНИК

ДНЯМИ для четверокурсників-істориків пролунав останній дзвоник. Він сповістив, що скоро доведеться розлучитися з факультетом, розпочати нове життя.

В чотирнадцятій аудиторії відбулась урочиста зустріч викладачів з студентами-випускниками і першокурсниками. Від імені випускників студент В. Носульков вручив першокурсникам «Золоту булу», в якій були записані напутні побажання старших товаришів.

А студент Г. Бабченко палко подякував всім викладачам за їх зусилля, яких вони доклали, щоб якнайкраще передати нам знання.

Потім виступили викладачі Н. Калюжко, А. Балобаев, П. Воробей, Б. Меломед, декан факультету — З. В. Першина.

...Пролунав останній дзвоник. Ми назавжди запам'ятаемо його.

Б. ВАСИЛЬЄВ.

ВІД УСІЄЇ ДУШІ

СТАЛОСЯ так, що я загубила значну суму грошей. Пошуки ні до чого не привели. І я, природно, була засмучена тим, що сталося.

Повернув мені хороший настрій комendant університетського студента гуртожитку № 3 Петро Петрович Деркач. Він знайшов гроши і передав їх мені.

Ось і вирішила я написати замітку в університетську газету і від усієї душі віддячити Петру Петровичу.

Спасибі, хороша людино!

Л. СЕДОВА.

СЛОВА

ДНЯМИ на стадіоні СКА проводилась весняна першість вузів міста з легкої атлетики.

Сонце яскраво освітлювало святково прибраний стадіон, але сильний поривчастий вітер перешкодив спортсменам показати першого дня змагань добре результати.

Студент нашого університету, член збірної олімпійської команди країни, майстер спорту Юрій Камаєв в цей день виграв біг на дистанції 60 метрів. Його результат — 6,8 сек. Другим на фініші був член збірної команди СРСР серед юніорів, студент ОПІ Микола Трусов. Після першого дня зма-

Два дні

ПЕРШІСТЬ ВУЗІВ ОДЕСИ З ЛЕГКОІ АТЛЕТИКИ

гань в загальнокомандному заліку лідером стала команда педагогічного інституту. На другому — команда ОПІ, за ними — легкоатлети нашого університету.

І ось другий день цих захоплюючих змагань. Чи будуть зміни?

Починається біг на 110 метрів з бар'єрами. Його виграв Євген Мазепа, який випередив студента ОПІ Валерія Пігачова на груди. А результат у них один — 14,0 сек.

В стрибках у висоту першим був також представник педініу Потебня. Третє місце зайняв студент нашого університету Г. Швець, взявши висоту 195 сантиметрів.

Студентка політехнічного інституту Г. Зарубіна — член збірної олімпійської команди СРСР —

На знімках: зліва — стрибає Г. Швець, справа — переможець змагань в бігу на 100 м Юрій Камаєв.

Фото автора.

